

IBRIS | We know books
Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
RUIZ, JOSE

Animale de putere în practica șamanică. Ce ne învață și cum ne pot ajuta ghizii spirituali din lumea animală /
Don Jose Ruiz; trad. din lb. engleză: Bianca-Nicoleta Mateescu. – București: Herald, 2024
ISBN 978-630-6550-74-6

I. Mateescu, Bianca Nicoleta (trad.)

2

Pentru noutăți și comenzi:

www.edituraherald.ro

office@edituraherald.ro

Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61

Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60

Mob: 0744.888.388, 0771.664.320

DON JOSE RUIZ

ANIMALE DE PUTERE ÎN PRACTICA ȘAMANICĂ

CE NE ÎNVAȚĂ ȘI CUM NE POT AJUTA
GHIZII SPIRITUALI DIN LUMEA ANIMALĂ

Traducere din limba engleză de
BIANCA-NICOLETA MATEESCU

Cuvânt-înainte de don MIGUEL RUIZ,
autorul cărții *Cele patru legăminte*

Shamanic power animals. Embracing the teachings of our non-human friends/ by don José Ruiz; foreword by don Miguel Ruiz, author of *The Four Agreements*

Copyright © 2021 by don José Ruiz

Hierophant Publishing

San Antonio, TX

EDITURA HERALD
București

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE	13
INTRODUCERE	16
ȘAMANISM TOLTEC	18
CUM SĂ FOLOSIM ACEASTĂ CARTE	25

Partea I

INSTRUMENTE-CHEIE PENTRU LUCRUL CU
ANIMALELE DE PUTERE

ROATA MEDICINEI	35
Aer (<i>ehecatl</i>)	38
Foc (<i>huehuateotl</i>)	40
Apă (<i>tlaloc</i>)	41
Pământ (<i>tlalnanzin</i>)	42
ANIMALELE NOASTRE DE PUTERE	43
ALTARUL PERSONAL ȘI DESAGA DE LEAC	44
INSTRUMENTE-CHEIE PENTRU LUCRUL CU ANIMALELE DE PUTERE	45
Animalele ca protectori și ghizi	46
A fi prezent în realitate	47
A fi în acord cu lumea naturală	48
Includerea animalelor de putere în practica ritualică	49
Familiile de animale	50

EXERCII ȘI LUCRUL CU ANIMALELE DE PUTERE	52
Observarea lumii animalelor	52
Alegerea animalelor de putere	55
Chemarea în ajutor a spiritului unui animal de putere	57
Luând urma sinelui: O călătorie cu spiritul animalului vostru de putere	59

Partea a II-a

GHID DE RESURSE DESPRE ANIMALE

ACVILA	68
ALBINA	72
ALIGATORUL	76
BALENA	81
BIZONUL	85
BROASCA	90
BUFNIȚA	94
CALUL	99
CAMELEONUL	103
CAPRA	107
CÂINELE	110
CÂRTIȚA	114
CERBUL	119
CICADA	122
CIOARA	126
COCORUL	130

COIOTUL	134
DELFINUL	139
DRAGONUL DE KOMODO	143
ELEFANTUL	147
FLUTURELE	151
FOCA	155
FURNICA	159
GĂINA	164
GÂSCA	168
HIPOPOTAMUL	172
IEPURELE	177
JAGUARUL	182
LEBĂDA	186
LENEȘUL	190
LEUL	195
LIBELULA	199
LILIACUL	203
LUPUL	206
MAIMUȚA	209
MEDUZA	213
MOLIA	217
OAIA	220
OPOSUMUL	224
PASĂREA COLIBRI	228
PĂIANJENUL	231
PĂUNUL	236

PESCĂRUȘUL	240
PINGUINUL	245
PISICA	249
PORCUL	253
PORUMBELUL	257
PRIVIGHETOAREA	261
RATONUL	265
RÂMA	269
RECHINUL	273
SCARABEUL	278
SCONCSUL	282
SOMONUL	286
ȘARPELE-CU-CLOPOȚEI	290
ȚESTOASA	293
ULIUL	297
URSUL	301
VACA	305
VEVERIȚA	309
VIDRA	313
VRABIA	317
VULPEA	321
VULTURUL	325
INDEX	329

LBRIS

We know
books

Partea I

**INSTRUMENTE-CHEIE
PENTRU LUCRUL CU
ANIMALELE DE PUTERE**

Suntem înconjurați de creaturi vii: animale cu aripi și cu solzi, cu piele și cu pene. Mă refer aici la toate animalele la care vă puteți gândi: la cele sălbatice care ne înfioară inima și care ne fac să simțim cum ni se ridică părul pe brațe. Creaturi ale apelor, de la peștișorii care înoată în pâraiașe până la ființele stranii care sălășluiesc în adâncurile de nepătruns ale oceanelor. Creaturi înaripate și păsări ale căror forme și înfățișări ne trimit cu gândul la eternitate și la ce înseamnă să fim conectați cu creația primordială a lumii. Animalele rămân un mister pentru noi în atât de multe feluri. Nu putem vedea prin ochii lor și nici nu putem înțelege cu mintea cum este pentru ele să trăiască în niște trupuri care sunt atât de diferite de trupurile noastre. Cu toate acestea, ele rămân tovarășii noștri în toate modurile posibile. Împărțim aceeași casă și avem cu toții aceeași mamă: Pământul. Chiar și corpurile noastre pot fi văzute ca organisme compuse din milioane și milioane de animale microscopice care trăiesc împreună. Suntem un fel de continent de sine stătător pentru noi înșine – un biom ambulant.

Pe lângă puternica lor prezență fizică în viața noastră, animalele ocupă un loc sacru și în psihicul nostru. Dacă alegem să ignorăm darurile animalelor sau să diminuăm interacțiunea cu înțelepciunea lor, atunci pierdem o parte esențială a experienței noastre ca ființe umane. Însă, odată ce

alegem să ne deschidem și să îmbrățișăm ideea învățăturilor pe care le putem primi de la animale, posibilitățile sunt nelimitate. Haideți să ne uităm la câteva dintre numeroasele moduri prin care putem lucra cu înțelepciunea animalelor și prin care ne putem conecta la lumea naturală, pentru a ne așeza astfel pe calea sporirii puterii personale și a conectării cu acel *nagual* interior.

Înțelepciunea animalelor oferă ghidare pentru fiecare etapă a vieții și poate fi invocată să ne ajute atunci când pornim într-o nouă călătorie, când ne confruntăm cu anumite provocări sau când avem de luat decizii, fie că sunt mari sau mici. Animalele ne pot ajuta să celebrăm și să ne exprimăm recunoștința față de lumea naturală. Prin intermediul „medicinii animalelor” deblocăm puterea sincronicității și a imaginației, care ne pot ajuta să aducem claritate și bucurie în viețile noastre și să ne eliberăm de suferință mințile care spun povești. Aceasta este una dintre modalitățile în care animalele sunt adevărați vindecători, ele pot activa o profundă și intrinsecă înțelepciune din noi, care este atât de redusă la tăcere de forțele domesticirii și de dependența de suferință a minții. Vom explora, de asemenea, modurile în care utilizarea obiectelor fizice rituale, cum ar fi desaga de leac¹ și altarele personale, poate înlesni folosirea înțelepciunii

¹ În orig., engl. *medicine bag*, traistă sacră cu obiecte de vindecare; în cultura șamanică central și sud-americană este numită *mesa*, și de obicei este o bucată de țesătură fină, lucrată manual, în care sunt puse obiecte sacre – la tolteci, obiectele reprezintă răni personale transformate în putere personală –, care apoi sunt legate la un loc în această bucată frumoasă de țesătură. *Mesa* este unul dintre cele mai importante obiecte sacre ale șamanului, în legătură cu care adesea se spune că, dacă îți iubești *mesa*, te poți iubi pe tine însuși și apoi întreaga lume. În română nu există un echivalent perfect pentru acest obiect sacru, deși putem vorbi despre legăturici cu plante medicinale pe care vindecătorii din strămoși, de la sat, sau ciobanii este posibil să le fi purtat cu ei, fie despre săculeți cu remedii

oferite de animale, făcând-o mai concretă și mai accesibilă.

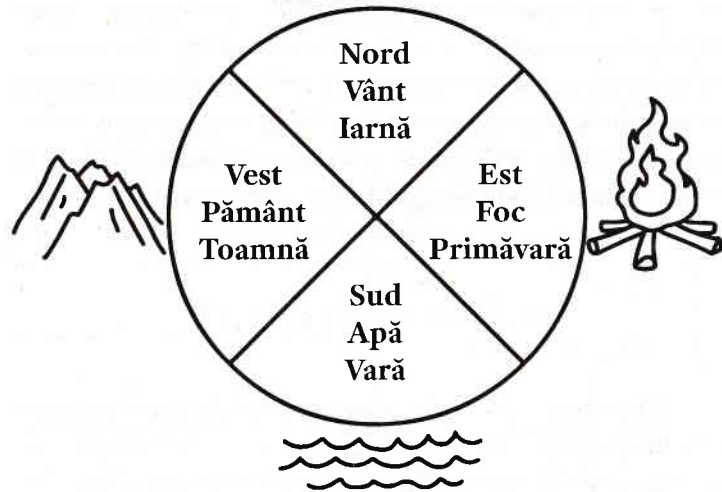
Aceste zone de explorare sunt aplicabile oricărui animal specific despre care vorbim în cuprinsul acestei cărți și, firește, oricărui alt animal cu care vă conectați în lume sau în peisajul imaginației voastre interioare. La sfârșitul acestei secțiuni, există trei exerciții care vă ajută să faceți primii pași în conectarea cu animalele de putere și să adoptați mentalitatea de a învăța de la și de a evolua prin acești frați sacri.

Roata Medicinei

Unul dintre cele mai cunoscute simboluri în șamanism este Roata Medicinei, un cerc fără început și fără sfârșit. Pentru popoarele indigene din America de Nord și de Sud, acest simbol ancestral a fost o parte esențială și constitutivă a vieții spirituale. El conține direcțiile cardinale – nord, est, sud și vest –, iar fiecare direcție este tradițional asociată cu un element, cu o culoare, cu un anotimp, precum și cu o etapă a ciclului de viață și cu un aspect al sinelui. Roata Medicinei este un obiect fizic, o operă de artă simbolică; imaginea ei marchează locurile sacre, care sunt adesea locuri de întâlnire pentru ceremonii și rituri ale comunității. Roata Medicinei este și o idee internă, o metaforă puternică ce oferă ghidare și aduce echilibru.

naturiste pe care oamenii le folosesc sau le oferă celor care caută remedii pentru probleme de sănătate. *Medicine bag* sau *mesa* poate fi o traistă, o desagă, o legăturică din material, un săculeț din piele naturală în care se găsesc atât obiecte sacre, plante medicinale, fumigații, pietricele, pene, cât și obiecte legate de vindecare fizică, mentală, emoțională și sufletească. Am optat pentru traducerea în română prin „desagă de leac”. A se vedea în acest sens și cartea *The Medicine Bag*, de don Jose Ruiz, în curs de publicare și la Editura Herald. (N. red.)

În tradiția toltecă, viața este creată de cele patru elemente: Foc (*huehuetotl*), Apă (*tlaloc*), Aer (*ehecatl*) și Pământ (*tlalnanzin*). Fiecare dintre aceste elemente conlucrează cu celelalte și fiecare este reprezentat de aspecte din corpul nostru fizic: de la căldura pe care o generăm în sângele nostru la apa care ne dă viață și ne înprospătează, de la aerul pe care îl respirăm și până la pământul care compune pielea și oasele noastre.

Analizând tabelul următor, este lesne de văzut cum ne poate fi utilă Roata Medicinii: ne poate deschide perspectiva în momentele de criză și ne poate ghida în legătură cu pașii pe care îi avem de făcut într-o anumită direcție. Roata indică efemeritatea ciclică a tuturor lucrurilor, precum și spirala eternă a evoluției și creșterii. Roata este o emblemă a îmbinării tuturor elementelor și este conectată la cel mai puternic vindecător din Univers: la planeta Pământ și la energia ei de Mamă Divină. Când aveți o boală sau o rană, ori vă confrunțați

cu o suferință psihică, recurgerea la Roata Medicinii vă va sprijini progresul către vindecare.

DIRECȚIE	Nord	Est	Sud	Vest
ELEMENT	Aer	Foc	Apă	Pământ
CULOARE	Alb	Roșu	Galben	Negru
ANOTIMP	Iarnă	Primăvară	Vară	Toamnă
ETAPĂ A VIEȚII	Bătrân/ Învățător al Învățătorilor	Copil/ Participant	Adolescent/ Învățăcel	Adult/ Învățător
ASPECT AL SINELUI	Mintea	Spiritul	Emoțiile	Corpul Fizic

Animalele se înscriu și ele în Roata Medicinii și sunt adesea aliniate cu unul sau două elemente dominante sau cu anumite anotimpuri sau etape ale vieții. În următoarea secțiune a cărții veți putea aprofunda personal aceste conexiuni, în timp ce citiți despre fiecare animal în parte, și puteți să descoperiți ce anume vă atrage cel mai mult și are sens pentru voi. Pe măsură ce înțelegeți tot mai multe despre Roata Medicinii și despre cum să plasați animalele în interiorul ei, veți începe rapid să descoperiți noi perspective și lecții din lumea animalelor. Fiecare cadran are puncte forte și puncte slabe, care se referă la lecțiile specifice pe care le au animalele pentru voi.

Vă încurajez ca în acest moment să faceți apel la intuiția și la imaginația voastră. Este lesne de înțeles cum de majoritatea păsărilor și insectelor cu aripi se încadrează la elementul

Aer, în timp ce creaturile bipede sau patrupede sunt privite drept parte a elementului Pământ, și cum peștii și alte animale maritime sunt asociate elementului Apă. Numeroase culturi asociază reptilele cu elementul Foc, pentru că aceste creaturi trăiesc mai mereu într-un climat deșertic și au nevoie de razele fierbinți ale soarelui să le încălzească sângele. Unele dintre conexiuni sau asocieri s-ar putea să vi se pară mai puțin evidente la început, dar vor începe treptat să aibă din ce în ce mai mult sens pentru voi. Cel mai important lucru este să rețineți că toate aceste relații și asocieri sunt *instrumente de învățare*; ele sunt menite să vă asiste în propria voastră călătorie, îndemnându-vă să puneți întrebări despre punctele voastre forte, slăbiciuni, legăminte, atașamente și puncte specifice de vindecare. Ele nu trebuie luate literalmente și nici nu sunt bătute în cuie. Așa că urmați-vă instinctele! Cărțile și învățămintele de felul acesta pot fi ghizi importanți în călătoria voastră de explorare, dar veți învăța și mai multe lucruri completând aceste informații cu propria voastră intuiție.

Haideti să ne uităm deci la fiecare cadran al Roții Medicinii și să studiem câteva dintre animalele pe care le-am putea descoperi acolo.

Aer (ehecat!)

Aerul este asociat cu gândul și cu mintea rațională. Intellectul, comunicarea, limbajul, raționamentele și filosofia aparțin acestui cadran al Roții Medicinii, unde vânturile puternice și curate ale iernii suflă peste peisajele sterpe, iar omul poate vedea la o distanță de mulți kilometri peste pământul înghețat. Culoarea acestui cadran este alb – culoarea zăpezii sau a unei foi goale de hârtie. Ne putem gândi că Aerul aduce claritate, la fel cum vântul puternic suflă și curăță pânzele de păianjen și resturile de grohotiș.

Aerul este tărâmul păsărilor, iar printre ele se regăsesc și marile păsări răpitoare care zboară în înaltul cerului în zilele senine, scrutând pământul. Uliii și acvilele sunt binecunoscuți pentru vederea lor uimitor de ageră și pentru abilitățile lor incredibile de vânatoare. Cea mai mică vrabie poate fi zărită și ea cercetând meticolos pământul după orice firimitură de hrană. Stolurile de păsări zboară, se rotesc în aer și se grupează formând modele complexe și coordonându-se organic unele cu celelalte în acest sens.

Pe lângă păsări, ne-am putea gândi la calitățile elementului Aer întruchipate de liliac, o altă creatură înaripată al cărei dar unic al clarității este dat de utilizarea ecolocației, care le permite liliacilor să „vadă” în întuneric. Am aflat pe pielea mea cât de puternice pot fi învățăturile liliacului. După ce, pe când eram copil, ca urmare a unei îmbolnăviri, nu am putut să văd o vreme, liliacul a devenit unul dintre animalele mele personale de putere și m-a învățat nu doar cum să „văd” – folosindu-mi celelalte simțuri –, ci și cum să fiu puternic și plin de resurse atunci când trec prin perioade întunecate – cum să navighez când trec printr-o perioadă dificilă din viața mea atât concret, cât și emoțional.¹

Gândiți-vă o clipă la elementul Aer. Poate lua forma unei brize blânde, a unei tornade puternice sau chiar a unui uragan. La fel, gândiți-vă ce s-ar putea întâmpla dacă nu am avea deloc aer. Dacă ar fi să faceți o pauză în respirație pentru un moment, la sfârșitul unei expirații, ați simți o tresărire în corp, întrucât el este pregătit să inspire din nou. Aerul este un element vital pentru viață. Animalele care țin de elementul Aer – chiar și cele care par delicate și efemere, precum fluturile – ne pot oferi lecții importante.

¹ A se vedea în acest sens și cap. 5, „Libertatea de a vedea”, din cartea *Trezirea șamanului și calea spre libertate*, în care autorul povestește pe larg despre experiența sa de orbire temporară. (N. red.)

Focul este elementul spiritului, un aspect al nostru pe care adesea nu îl înțelegem. Această parte a Roții Medicinii este asociată culorii roșu – nuanța energiei și a creativității –, precum și soarelui dătător de viață, care răsare în est, și este asociată renașterii unei noi vieți odată cu venirea primăverii când soarele încălzește iarăși pământul. Așadar Focul simbolizează, de asemenea, copilăria, noi începuturi și noi identități sau aspecte ale noastre.

De asemenea, Focul este un catalizator energizant în lumea naturală. Arborii sequoia gigant¹, de pildă, nu își pot elibera semințele fără căldura puternică generată de un incendiu de pădure. Medicina tradițională înțelege că puterea distructivă a focului vine și cu o nouă creștere, și cu noi posibilități. Animalele de Foc impun un mare respect. Odată ce ajungem să le înțelegem, putem lăsa deoparte frica și putem lucra cu puterile lor unice. Gândiți-vă la șarpe: adesea greșit înțeles și temut, el este, de fapt, profund aliniat cu vindecarea, cu transformarea și cu puterea sexuală.

Focul are și un rol foarte important și în ritualuri și ceremonii, în moduri care variază de la aprinderea unor lumânări întru reamintire și până la curățarea energetică a spațiului sau eliberarea de lucrurile care nu ne mai servesc. Putem să ne gândim la acest element ca la acea flacără eternă care arde în interiorul nostru al tuturor – expresia energiei forței vitale. Putem să alegem cum anume ne îngrijim de această flacără și în ce fel o împărtășim cu lumea exterioară. Animalele de

¹ Arborii de Sequoia, inclusiv sequoia gigantă, sunt cunoscuți pentru dimensiunile impresionante, atingând înălțimi remarcabile de peste 40 de metri și fiind printre cei mai mari și longevivi arbori de pe pământ. Originari din vestul Statelor Unite, acești arbori sunt emblematici pentru frumusețea și rezistența lor în peisajul natural. (N. red.)

Foc, precum șopârlele sau chiar mistica pasăre Phoenix, ne pot reaminti cum să facem aceste lucruri.

Apă (tlaloc)

Apa este elementul care reprezintă emoțiile, curgerea și adaptabilitatea. Vindecarea, schimbarea și mișcarea fac, toate, parte din acest cadran al Roții Medicinii, care este asociat culorii galben. Apa este viață, își urmează fără încetare circuitul prin și pe pământ, cade din norii de ploaie și clocotește la ieșirea din izvoarele subterane. Mișcarea și curgerea mențin apa proaspătă și oxigenată; atunci când apa este blocată, ea poate stagna și poate colecta deșeuri. Apa este întotdeauna esențială pentru viață, iar în verile toride și uscate devine un dar și mai de preț.

Întinderea de oceane care domină planeta noastră adăpostește mii și mii de specii de pești, mamifere precum balene și delfini, crustacee, meduze și multe alte creaturi acvatice. În ciuda miilor de ani de când noi, ca oameni, trăim pe această planetă, prea puțin ne-am aventurat în adâncurile bogate ale oceanelor, astfel că până și în prezent se descoperă noi specii. Observați că am putea spune același lucru și despre sinele nostru interior și despre viața noastră emoțională. Avem în lăuntru nostru un ocean neexploatat – un ocean de potențial, de visuri, de peisaje imaginare și povești. Prin întovărișirea cu animalele care își au habitatul în apă, putem învăța cum să plonjăm adânc în propriul nostru potențial.

Un alt aspect important legat de Apă constă în conexiunea ei cu tinerețea sau adolescența – o perioadă de schimbare, adaptare, creștere exponențială, învățare de lucruri noi, conectare socială, spirit de aventură și joacă. Animalele de apă ne pot inspira să ne reconectăm cu aceste calități

UBRIS | We know books
din noi înșine, indiferent unde ne situăm în călătoria vieții noastre.

Pământ (tlanantzin)

Când apune zi de zi, soarele se cuibărește și își află odihna în pătura Pământului. Acest cadran corespondent al Roții Medicinii reprezintă vârsta adultă, o perioadă în care avem suficiente cunoștințe și experiență pentru a deveni învățători (deși nu ne oprim niciodată din învățat). Această parte a Roții Medicinii aduce abundență sub forma recoltei de toamnă și ne amintește să ne facem provizii și să luăm toate măsurile pentru a ne proteja pe noi înșine și familiile noastre în decursul lunilor de iarnă care urmează. Culoarea acestui cadran este negrul, evocând cerul senin al nopții care se întinde deasupra capului nostru, precum și solul fertil și profund hrănitor de sub picioarele noastre. De asemenea, ne aduce în atenție moartea și viața de apoi, căci corpul se întoarce acasă, în țărână.

Printre animalele alinate cu elementul Pământ se numără creaturile patrupede, cum ar fi bizonii, căprioarele și elefanții. Această categorie include deopotrivă și ființele care depozitează hrană, a căror înțelepciune ne amintește că până și acțiunile mici și sânguincioase pot avea un impact mare pe termen lung. Aceste animale ne amintesc că suntem ființe ale pământului, că mineralele din rocă și sol reprezintă o parte importantă a ceea ce suntem. Este imposibil să ne simțim separați de Pământ atunci când accesăm înțelepciunea specială a acestei părți a Roții Medicinii. Înțelepciunea Pământului ne ajută pe toți să ne asumăm responsabilitatea pentru cocrearea Visului Planetar. Aceste animale ne amintesc că nu suntem singuri. Cu toții suntem frați, copiii ai Mamei Pământ.

Animalele noastre de putere

De-a lungul vieții, s-ar putea să vă simțiți atrași să lucrați cu mai multe animale, pe care le-ați putea considera animale personale de putere. Acești tovarăși speciali au o însemnătate aparte pentru voi și vă însoțesc în propria călătorie prin viață. Puteți recurge la ei iar și iar pentru inspirație și îndrumare. În ce mă privește, animalele mele de putere sunt liliacul, șarpele-cu-clopoței și jaguarul.

Am menționat deja legătura mea specială cu liliacul, care m-a ajutat să înțeleg un nou mod de a vedea într-o perioadă în care am orbit temporar din cauza unei boli. Astăzi „medicina liliacilor” îmi amintește că, atunci când mă simt pierdut sau când am senzația că nu pot vedea ceva limpede, pot să ocolesc mintea și să îmi urmez inima și intuiția. Liliacul mi-a oferit o cale de a mă simți acasă în conectarea cu propria mea ghidare interioară, permițându-mi să rămân orb la orice scipire din exterior care mi-ar putea distra atenția sau care m-ar putea ispiti.

În plus, am o conexiune specială cu șarpele-cu-clopoței. Când sunt pui, șerpii-cu-clopoței nu își pot controla veninul și, la un moment dat, așa eram și eu, nu îmi puteam controla veninul emoțional. Când eram supărat, „mușcam” pe oricine se apropia de mine, indiferent de intențiile lor, și îmi eliberam tot veninul deodată. Dar m-am maturizat și, la fel ca șarpele-cu-clopoței când ajunge la maturitate, am devenit conștient de veninul pe care îl împrăștiu și am învățat să-l controlez.

Al treilea animal de putere pe care îl am este jaguarul. Jaguarul vânează pândindu-și prada și întrupează acțiunea în clipa prezentă. Jaguarul reprezintă intenția, forța și puterea. Invoc spiritul jaguarului atunci când trebuie să merg înainte,